

[I. A. Hansen.]

Ikke mindst lægger vi fra vor Side Vægt paa i denne Sag at være i Selskab med vore skandinaviske Frændenationer.

Jeg maa i denne Forbindelse sige nogle Ord om en Sag, der har været Genstand for megen Opmærksomhed under Finanslovdebatten, nemlig om en samlet nordisk Drøftelse af hele Forsvarsproblemet. Alleerede straks efter at den nuværende Regering havde proklameret en Genoptagelse af den isolerede Afrustning, kom der fra andre nordiske Stater, først og fremmest fra Sverige, vægtige Røster til Orde med en saadan Politik fra Danmarks Side; man gjorde med stor Styrke gældende, at Danmarks Fornægtelse af enhver Forsvarspligt ikke var et isoleret dansk Spørgsmaal, men det var et nordisk Spørgsmaal.

Et stort svensk Blad paapegede den Gang den Fare og de forøgede Byrder, som en dansk Afrustning vilde medføre for Sverige, rent bortset fra den Fare, den vilde indeholde for Danmark selv. Saa tidlig som midt i Juni skrev det store liberale „Göteborgs Handels- og Sjöfartstidning“, at Danmarks Afrustning vilde borttage Nerven i alt skandinavisk Samarbejde, Tanken om et nordisk Samarbejde vilde blive angrebet af Svindsot. Jeg beder bemærket, at det er ikke en chauvinistisk Sensations-Avis, der skriver disse Ord, det er vel det Blad i Norden, der nyder størst Anseelse for ansvarsbevidst og velovervejet Journalistik. Saaledes som det her har fundet Udtryk i det store liberale svenske Blad, ser man i store svenske Kredse paa det Eksperiment, som den danske Regering staar i Begreb med at foretage.

Foranlediget af denne og lignende svenske Tilkendegivelser rejste jeg den 20. Juni i en Bladartikel Tanken om en nordisk Drøftelse af hele Problemet. I det nordiske Samarbejde har alle danske Partier jo taget Del, og alle Partier forenes utvivlsomt i Ønsket om at se dette Samarbejde fortsat og udvidet. Store Opgaver har dette Samarbejde allerede løst, og andre er under Forberedelse.

Er den Tanke, at en Kreds af kompetente nordiske Politikere samles og underkaster hele Forsvarsproblemet en Drøftelse med det Formaal at klargøre, hvilke Følger det ene Lands Afrustning vilde faa for de andre Lande, og hvorledes den vilde paavirke Fællesskabet og Samarbejdet om andre Forhold, da saa helt utænkelig? Formerne for en saadan Sammenkomst og Drøftelse maa da vel med lidt god Villie kunne findes.

Da Tanken var rejst, fik den straks Tilslutning i Venstrekredse her i Landet og delvis, om end lidt kølig, i konservative Kredse. Radikale Presseorganer afviste den straks, Socialdemokratiet tav og har, saa vidt jeg ved, tiet i denne Sag indtil denne Dag, da jeg hørte den ærede Ordfører for Socialdemokratiet (J. P. Larsen) slutte sig til Afvisningen.

Under Finanslovbehandlingen skete der det, som jeg naturligvis kun kan hilse med Glæde, at den ærede Ordfører for det konservative Parti, Hr. Christmas Møller, tog Tanken op og gik meget varmt ind for den. Flere andre Medlemmer sluttede sig hertil, og nu diskuteres denne Tanke over hele Norden, baade fra norsk og svensk Side har indflydelsesrige Personligheder og Presseorganer af meget forskellig Farve stillet sig forstaaende og givet den Tilslutning. Jeg nævner blandt dem Svenskeren Major Bratt, hvis Arbejde for Freden og Afrustningen plejer at blive anerkendt, ogsaa af den nuværende Regerings Tilhængere.

Beklageligvis har den danske Regering gennem sin Udenrigsministers Tale her i Tinget straks afvist en saadan fællesnordisk Drøftelse. Han har gjort det med en Begrundelse, som allerede er imødegaaet af Talere fra mit Parti, og jeg skal ikke komme ind paa en Gentagelse af, hvad de har sagt.

Naturligvis har det hverken været i min eller nogen andens Tanke, at der af en saadan nordisk Drøftelse, der kunde finde Sted under uofficielle Former, skulde fremgaa et nordisk Forsvarsforbund, en Militær-Alliance, vi indser fuldt vel, at hertil er Tiden ikke inde. Det, der skulde finde Sted, var en Orientering, ikke mindst nyttig for Danmark, som skulde sætte os i Stand til at bedømme Styrken af den Uvillie, Afrustningsforslaget saa aabenbart har rejst i Kredse, hvis Venskab vi har Grund til at sætte Pris paa.

Den danske Regering kan naturligvis hindre, at en saadan Drøftelse finder Sted, det ligger i dens Magt. Vi tror fra vor Side, at den handler meget uklogt heri, og at den skulde tage Tanken op til fornyet Overvejelse. I voksende Kredse, ogsaa Kredse, der hidtil har staaet de danske Afrustningstilhængere nær, er der en vaagnende Erkendelse af, at Hensynet til vore Nabolande og Røsterne derfra er et nyt Moment, der er kommet ind i Militærspørgsmaalet, og at man ikke bør afvise dette uden en meget alvorlig Drøftelse.

Det er ikke et Tegn paa Styrke, naar